

Reformimi i sistemit arsimor policor, domosdoshmëri për përballimin e sfidave bashkëkohore të sigurisë

Dr. Xhavit Shala
Akademia e Sigurisë
xhavit.shala@asp.gov.al

Abstrakt

Objekti i studimit dhe i hulumtimit në këtë punim, është trajtimi, analiza dhe vlerësimi i procesit të ecurisë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë kryer shkollimin bazë policor, menaxhimin e këtij procesi si dhe rolin e sistemit arsimor të përzgjedhur në plotësimin e nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë, të aftë për përmbushjen e detyrave dhe të përgjegjësive të organizatës në përballimin e sfidave bashkëkohore të sigurisë, si dhe adresimi i problemeve me qëllim për të mbështetur vendim marrjen në rishikimin dhe formësimin e politikave të nevojshme për reformimin e sistemit arsimor policor në përballje me sfidat bashkëkohore të sigurisë. Gjatë këtij punimi janë aplikuar metodat dhe instrumentet bazë kërkimore shkencore, sasiore dhe cilësore, si metoda e analizës dhe sintezës, analizës krahasuese, ajo historike, juridike, e krahasimit dhe konfrontimit si dhe e studimit të rastit. Në përfundim të punimit konkludohet se shkollimi bazë policor ka luajtur një rol të rëndësishëm për përgatitjen e një shërbimi policor shqiptar drejt standardeve euroatlantike, ndërsa sistemi arsimor i përzgjedhur për ecurinë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, nga niveli bazë për në nivelin e parë të drejtimi, keqmenaxhimi i këtij procesi si dhe mbyllja e Akademisë së Policisë, kanë penguar plotësimin e nevojave sasiore dhe cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë, që të zotërojnë aftësitë parësore të kërkuara për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës e përballur me sfidat e kohës, pasoja të cilat janë ndjerë në përgjithësi në të gjithë strukturat e Policisë së Shtetit e, në veçanti, në strukturat e hetimit të krimeve.

Fjalëkyçe: shkollimi bazë policor, menaxhim, ecuria në karrierë, burimet njerëzore, politikat e zhvillimit të karrierës, arsimi i lartë policor, trajnimi policor, nënkomisar.

1. Hyrje

Nëse do t'i bëjmë një analizë në planin historik, ecurisë së sistemit arsimor policor në Shqipëri, do të gjejmë se arsimimi policor në Shqipëri, deri në vitin 2006, ka qenë i ndarë në dy nivele: në nivelin e trupës policore dhe në nivelin e specialistëve të policisë. Nga viti 1945¹ deri në vitin 1960 si dhe në vitet 1968-1971, arsimimi i specialistëve të policisë ka qenë i organizuar në nivelin e kurseve me kohëzgjatje nga disa muaj deri në dy vjet, ndërsa për vitet 1961-1967 ka qenë i organizuar në nivelin e një teknikumi të mesëm profesional trevjeçar². Arsimimi i trupës së policisë (punonjësve të policisë të nivelit bazë), nga viti 1945 e deri në vitin 1985, është realizuar me kurse trajnimi nga disa ditore³ deri në disa mujore, në qendra të veçanta instruksioni, ndërsa nga viti 1986 deri në vitin 2006 është organizuar në shkollë të veçantë me kohëzgjatje 1-2 vjet (e quajtur fillimisht Shkolla e Ulët e më pas Instituti i Policisë)⁴. Në gusht të vitit 2005, me mbështetje të Programit ICITAP dhe Pameca, filloi procesi i rishikimit të sistemit të edukim trajnimit policor shqiptar dhe, në shtator 2006, fillon programi i parë për trajnimin bazë policor me kohëzgjatje 20 javore⁵. Arsimi i Lartë Policor në Shqipëri filloi në vitin 1972⁶, rishikohet në vitin 1984⁷, ristrukturohet në vitin 1991⁸, ndërpritet në vitin 2009⁹ dhe rikthehet përsëri në vitin 2015 me krijimin e Akademisë

---

¹Shkresë e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë Punëve të Brendshme Nr. 416/1, datë 16 tetor 1947, drejtuar Drejtorisë Punëve të Brendshme Korçë, Seksionit të Policisë. Në të jepen udhëzime për pjesëmarrjen e oficerëve të Policisë Popullore në kurset e Shkollës Unike e të Mesme për Oficerët e Ushtrisë Kombëtare. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Dosje 11/1947.

² *Akademia e Policisë Shqipëri-Guidë*. Tiranë 2002. Faqe 13.

³ *Shkresë e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë Punëve të Brendshme Nr. 961/1*, datë 4 tetor 1945 "Mbi kursin e Policisë"; *Qarkore e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë së Punëve të Brendshme Nr. 961/3*, datë 3.10.1945, drejtuar Komitetit Ekzekutiv të Prefekturës Shkodër për organizimin e një kursi polici 20 ditor. *Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshëm. Dosje 2/48*. faqe 1-7; *Qarkore e Drejtorisë së Policisë Nr. 1248* datë 10.04.1946. *Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshëm. Dosje 5/48*. faqe 1-3.

⁴ *Akademia e Policisë Shqipëri-Guidë*. Tiranë 2002. Faqe 15. Burim i cituar.

⁵Kursi i parë i shkollimit bazë policor ka filluar me 4 shtator 2006 deri me 2 shkurt 2007.

⁶ *VKM nr. 184 datë 20.12.1971* "Mbi organizimin e Shkollës së Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshëm. Dosje 12, Viti 1972, faqe 22-23.

⁷ Në vitin 1984 kohëzgjatja e trajnimit në Shkollën e Lartë dhe në shkollën e policisë u shtua me nga një vit. Kështu shkolla për oficerë u bë 4 vjet, ndërsa shkolla për policë u bë dy vjet. Joseph Hauer, *Studim mbi Shpërndarjen e Personelit*. faqe 16. Projekti i ICITAP-it mbi Menaxhimin e Burimeve Njerëzore & Përgjegjshmërisë Policore, Shtator 2006.

⁸ *Me Vendim Nr. 339 datë 2.9.1991*, Këshilli i Ministrave vendosi ristrukturimin e Shkollës së Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme dhe krijimin e Institutit të Lartë të Rendit me kohëzgjatje 4 vjeçare. Këtij instituti i përcaktohet detyra për të përgatitur specialistë të lartë të profilit të përgjithshëm për organet e Policisë, Shërbimit Informativ, Policisë Financiare dhe të llojeve të tjera të policive që krijoheshin brenda vendit. Arkivi i Ministrisë së Brendshme, Fondi: Drejtoria e Përgjithshme e Policisë, Nr. 145, Dosje Nr. 40, Viti 1991, faqe 3-5.

⁹ *VKM nr. 135, datë 11.2.2009* "Për mbylljen e Akademisë së Policisë "Arben Zylyftari"

së Sigurisë¹⁰. Pra, arsimi i lartë ka qenë dhe mbetet pjesë e rëndësishme e zhvillimit të karrierës në polici dhe ka ndikuar në përgatitjen e specialistëve të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës në 37, nga 70 vitet e Shtetit Shqiptar të pas Luftës së II Botërore dhe, në 18, nga 24 vitet e Shtetit Shqiptar të pas Luftës së Ftohtë.

Objektin e studimit dhe të hulumtimit në këtë punim, mendojmë ta arrijmë nëpërmjet një analize të integruar dhe sintetike të sistemit arsimor të trashëguar, duke filluar me përcaktimin, sipas strukturave policore, të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor gjatë periudhës analizuese (2006-2015), vlerësimin e ecurisë së tyre në karrierë dhe ndikimit të saj në plotësimin e nevojave të Policisë së Shtetit me nënkomisarë të aftë për përmbushjen e detyrave dhe të përgjegjësive të vendit të punës; identifikimin e problematikave, të faktorëve ndikues dhe të domosdoshmërisë së reformimit e krijimit të një sistemi arsimor policor bashkëkohor, në mbështetje të zhvillimit të karrierës dhe përballimit të sfidave bashkëkohore të sigurisë.

Gjetjet kryesore të punimit evidentojnë dhe pasqyrojnë fakte interesante dhe sfida me të cilat duhet të përballen strukturat e Policisë së Shtetit në të ardhmen. Këto gjetje të shumta dhe përfundimet na ndihmojnë në përcaktimin e një prognozë të përafërt për të ardhmen si dhe mundësinë, për dhënien e rekomandimeve përkatëse, për politika që përmirësojnë punën për ecurinë në karrierë të punonjësve të Policisë së Shtetit dhe, reformimin e sistemit arsimor policor.

2. Fillimi i shkollimit bazë policor, rol kryesor në transformimin e shërbimi policor shqiptar drejt standardeve euroatlantike

Në gusht të vitit 2005 filloi procesi i rishikimit të sistemit të edukim trajnimit policor shqiptar dhe, në shtator 2006, fillon programi i parë për trajnimin bazë policor me kohëzgjatje 20 javore¹¹. Deri në fund të vitit 2013 shkollimin bazë policor e kanë përfunduar të gjithë punonjësit e nivelit bazë të policisë (7720), të cilët zënë 74.88% e numrit të përgjithshëm të punonjësve të Policisë së Shtetit. Nga këta 5905 ose 76.5% e tyre kanë

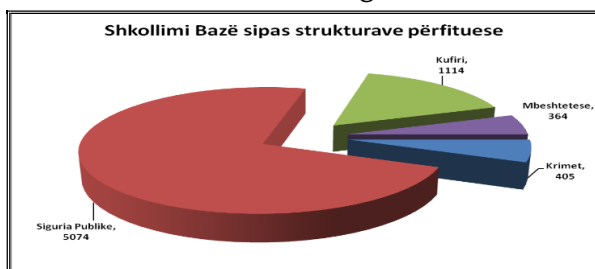
¹⁰ Në ligjin për Policinë e Shtetit Nr. 108/ 2014, në nenin 37, parashikohet që Policia të ketë institucionin e saj arsimor përgjegjës për formimin, specializimin dhe kualifikimin e punonjësve të strukturave të Policisë së Shtetit të nivelit operues, administrativ dhe menaxherial. Kjo konkretizohet më pas me *VKM Nr.185 datë 25.2.2015* "Për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Sigurisë"

¹¹Kursi i parë i shkollimit bazë policor ka filluar më 4 shtator 2006 deri më 2 shkurt 2007.

përfunduar shkollimin bazë policor 11 javor, dhe 1815 punonjës policie ose 23.5% e tyre kanë kryer shkollimin bazë policor 22 javor¹².

Pra, nga fillimi i aplikimit të shkollimit bazë policor në vitin 2006, për një periudhë thuhet 10 vjeçare, 74.88% e punonjësve të Policisë së Shtetit janë të pajisura më njohuritë bashkëkohore për një policim demokratik.

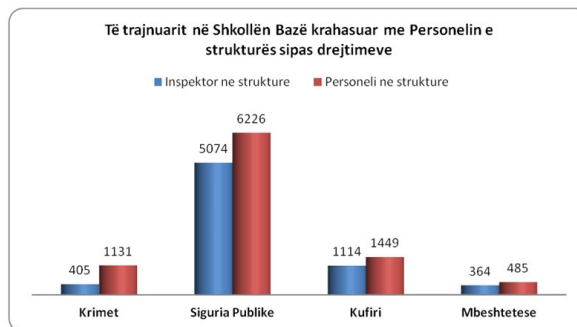
Sipas shtrirjes strukturore, 72.93% e punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor i përkasin strukturës së Sigurisë Publike dhe Parandalimit të Krimit, 5.8% i përkasin strukturës së Krimeve të Rënda dhe Krimit të Organizuar dhe 16.1% i përkasin strukturës së Kufirit dhe Migracionit.

	Grada	Krimet e Rënda & KO	Siguria Publike	Kufiri	Mbështetëse	Gjithsej
	Inspektor	405	5074	1114	364	6957
GJITHSEJ	% me totalin	5.8%	72.93%	16.01%	5.2%	100%

Ndërsa duke analiza e raporti që zënë punonjësit që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, sipas strukturave policore të cilave iu përkasin, me numrin total të punonjësve të policisë të vetë strukturës gjejmë se në strukturën e Sigurisë Publike dhe Parandalimit të Krimit e kishin përfunduar shkollimin bazë policor 81.4% e kësaj strukturë, pastaj të Kufirit dhe Migracionit me 76.88% dhe më pak në atë të Krimeve të Rënda dhe Krimit të Organizuar 35.8%.

	Grada	Krimet	Siguria Publike	Kufiri	Mbështetëse	Gjithsej
	Inspektor	405	5074	1114	364	6957
GJITHSEJ	STRUKTURA	1131	6226	1449	485	9295
% e gradës	%	35.8%	81.4%	76.88%	75.05%	74.85%

Analiza e gjetjeve të mësipërme na mundëson të konkludojmë se impakti pozitiv i shkollimit bazë policor është ndjerë më shumë në strukturën e Sigurisë Publike dhe Parandalimit të Krimit (72.93% dhe 81.4%), të Kufirit dhe Migracionit (16.01% dhe 76.88%) si dhe më pak në atë të Krimeve të Rënda dhe Krimit të Organizuar (5.8% dhe 35.8%).

¹² Shifrat janë vënë në dispozicion të studimit më datën 23.9.2015, nga Znj. Albana Vrapi, Shefe e Sektorit të Databazës, në Drejtorinë e Teknologji Informacionit.

Sa më sipër arrijmë në përfundimin se shkollimi bazë policor ka luajtur një rol të rëndësishëm për përgatitjen e një shërbimi policor shqiptar drejt standardeve euroatlantike. Kjo është një arritje e madhe për organizatën tonë policore dhe kjo me ndihmën dhe mbështetjen e partnerëve tanë euroatlantik e, në mënyrë të veçantë, monitorimit të këtij shkollimi nga misioni amerikan ICITAP. Ky impakt pozitiv më shumë është ndjerë në strukturën e Sigurisë Publike dhe Parandalimit të Krimit dhe më pak në strukturën e Krimeve të Rënda dhe Krimit të Organizuar

3. Vlerësimi i ndikimit të sistemit arsimor policor të përzgjedhur në plotësimin e nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë që të zotërojnë aftësitë për t'u përballur me kërcënimet bashkëkohore të sigurisë

Për të bërë një vlerësim të ndikimit të sistemit arsimor të përzgjedhur për ecurinë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë përfunduar Shkollën Bazë të Policisë, në plotësimin e nevojave cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë të aftë, është e nevojshme të analizohet nëse ky sistem arsimor i përzgjedhur plotësonte:

- nevojat sasiore të Policisë së Shtetit me punonjës policie të gradës nënkomisar;
- nevojat e Policisë së Shtetit për nënkomisar të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës për t'u përballur me sfidat bashkëkohore të sigurisë (nevojat cilësore).

a. Një vlerësim të përafërt të nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë policie të gradës nënkomisar mund ta realizojmë nëpërmjet formulës $NN^{13} = NP^{14} + NK^{15} + NL^{16} - NR^{17}$

E kthyer në vlerë numerike nevojat për nënkomisar (NN) llogariten të jenë:

$$NN = NP(33.52) + NK(29.2) + NL(44.8) - NR(46.3) = 61.22^{18}.$$

---

¹³ NN- Nevojat për nënkomisar.

¹⁴ NP-Nënkomisar në pension - Për zëvendësimin e punonjësve të policisë të gradës nënkomisar të cilët dalin në pension përlllogaritet që çdo vit të kemi mesatarisht 33.52 nënkomisarë të rinj. Dhe, në qoftë se ne synojmë të ulim moshën mesatare të nënkomisarëve, do të duhet një numër akoma më i madh nënkomisarësh të rinj

¹⁵ NK-Nënkomisar në komisar - Për zëvendësimin e numrit të punonjësve të policisë që kanë ecure nga grada e nënkomisarit në atë të komisarit, përlllogaritet mesatarisht një shtesë me 29.2 nënkomisarë të rinj në vit.

¹⁶ NL-Nënkomisarë të liruuar – Për zëvendësimin e numrit të punonjësve të policisë të gradës nënkomisar, të cilët janë larguar para kohe nga organizata e policisë (me kërkesë të tyre apo përjashtimit etj.) përlllogaritet mesatarisht një shtesë me 44.8 nënkomisarë të rinj në vit.

¹⁷ NR- Nënkomisarë të rikthyer – Në vitet e fundit janë rikthyer në strukturat e Policisë së Shtetit mesatarisht 46.3 punonjës policie në vit me gradën nënkomisar. Kjo shifër e zbut kërkesën për nënkomisarë të rinj prandaj dhe zbritet në vlerë nga shuma e tre të mësipërmeve.

¹⁸ Të dhënat për moshën mesatare të punonjësve të policisë sipas gradave janë nxjerrë nga Sistemi RMIS i Policisë së Shtetit. Shifrat janë vënë në dispozicion të studimit më datën 23.9.2015, nga Znj. Albana Vrapit, Shefe e Sektorit të Databazës, në Drejtorinë e Teknologji Informatcionit. Të dhënat për punonjësit e policisë të

Pra, nga përllogaritjet e mësipërme mund të themi se nevojat mesatare të Policisë së Shtetit janë për 61.22 punonjës policie të gradës nënkomisar në vit.

Nga përllogaritjet ka rezultuar se mesatarja vjetore e nënkomisarëve të certifikuar për periudhën analizuese, nga punonjësit e policisë që kanë kryer shkollimin bazë policor është afërsisht 16 nënkomisarë në vit¹⁹. Nevojat mesatare vjetore të organizatës policore janë për 61 punonjës policie të gradës nënkomisar. Pra, gjatë periudhës analizuese 2006-2015 janë certifikuar nënkomisar 4 herë më pak se nevojat mesatare të organizatës.

Në përfundim konkludojmë se sistemi arsimor i përzgjedhur i ecurisë në karrierë për gradën e nënkomisarit, të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor nuk ka ndihmuar në plotësimin sasior të nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë të kësaj grade. Sistemi i përzgjedhur ka mundësuar plotësimin vetëm të 25% të nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë të gradës nënkomisar.

b. Për të parë nëse sistemi arsimor i përzgjedhur arrinte të siguronte përgatitjen e nënkomisarëve të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës për t'u përballur me sfidat bashkëkohore të sigurisë (nevojat cilësore) është e nevojshme të analizojmë dhe vlerësojmë nëse ky sistem arsimor i përzgjedhur arrinte të siguronte:

1. nënkomisarë të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme si oficerë të policisë gjyqësore.
2. nënkomisarë të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të punuar me rrjetin sekret informativ dhe në përgjithësi me veprimtarinë informativo-gjurmuese.

Në të vërtetë, në draftin e “Politikave bazë orientuese për zhvillimin e sistemit të përzgjedhur të trajnimit në Policinë e Shtetit”²⁰, në projekt-draftin “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar”²¹ si dhe në Strategjinë e miratuar “Për trajnimet në Policinë e Shtetit për vitet 2011-2016”, ishte përcaktuar qartë se kalimi nga niveli në nivel për ecurinë në karrierë do të bëhej nëpërmjet shkollimit.

---

larguar dhe të rikthyer nga Policia e Shtetit, sipas viteve dhe motiveve, për periudhën 2007-2015, janë marrë nga sistemi RMIS i Policisë së Shtetit.

¹⁹ Xhavit Shala, *Mbi menaxhimin e karrierës dhe sistemin arsimor policor. Fokusi në Nivelin Bazë dhe Nivelin e Parë të Drejtimit në Policinë e Shtetit*. Tiranë, nëntor 2015. Faqe 57.

²⁰ Drafti i Politikave Bazë Orientuese për Zhvillimin e Sistemit të Trajnimit në Policinë e Shtetit është hartuar nga grupi i punës i përbërë nga Drejtues Ilo Kecka-përgjegjës dhe kryekomisarët Lorenc Panganika e Artur Zoto, anëtarë.

²¹ Projekt-draft “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar”, përgatitur nga Zoti Jashar Vreka, Drejtor i Akademisë së Policisë, Zoti Tomas Moisselle nga Misioni ICITAP dhe Zoti Antony Finnerty nga Misioni PAMEKA, dërguar me shkresën Nr. 330 datë 6.7.2007 Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Zotit Ahmet Prenci, Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit për Shërbimet Mbështetëse, Zoti Arben Doçi si dhe Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit për Trajnimin Policor, Zotit Ahmet Haxhijaj. Burim i cituar.

Grada e nënkomisarit ishte grada e parë e nivelit të parë të drejtimit dhe, për ta marrë atë, duhej kaluar në një proces shkollimi. Kohëzgjatja e procesit të shkollimit të nënkomisarëve u caktua vetëm 6 javë (238 orë mësimore duke përfshirë dhe ceremoninë e mbylljes së kursit). Kursi 6 javor për nënkomisarët nuk përmbushte asnjë nga parametrat e shkollimit të përcaktuara në ligjin “Për arsimin e lartë”²². Kalimi nga një nivel më i ulët në atë më të lartë është realizuar në kundërshtim me ligjin me kurse trajnimi e jo shkollim të detyrueshëm²³.

Jo rrallë, është fajësuar tërësisht sistemi i arsimit policor që u zgjodh për sa i përket dobësive në përgatitjen e nënkomisarëve të policisë. Në të vërtetë, përveçse pasojë e sistemit arsimor që u përzgjedh, “kriza e nënkomisarëve” u thellua nga keqmenaxhimi i implementimit të programit për shkollimin në nivelin e parë drejtues.

Sistemi i arsimit policor i përzgjedhur si dhe keqmenaxhimi i implementimit të këtij sistemi solli pasoja të rënda në dy drejtime kryesore:

- në përgatitjen e nënkomisarëve të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme si oficerë të policisë gjyqësore;
- në përgatitjen e nënkomisarëve të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të punuar me rrjetin sekret informativ dhe në përgjithësi me veprimtarinë informativo-gjurmuese.

3.1 Përgatitja e nënkomisarëve të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme si oficerë të policisë gjyqësore

Nënkomisarët që do të merren me hetimin e krimeve duhen pajisur me njohuritë e nevojshme si oficerë të policisë gjyqësore pasi duhet që të zotërojnë aftësitë për të kryer veprime ligjore e procedurale në zbatim të Kodit Penal dhe të Kodit të Procedurës Penale të RSH. Por, nëse do të shohim programin e shkollimit të nënkomisarëve dhe, konkretisht, Modulin 2 për “Çështjet ligjore”, do të vëmë re se i gjithë moduli ka pasur gjithsej 16 orë mësimore dhe njohuritë mbi legjislacionin penal dhe procedural penal zënë vetëm 8 orë mësimore. Por, a mund të bëhesh oficer i policisë gjyqësore me 8 orë mësimore njohuri mbi legjislacionin penal dhe procedural penal? A mund ta zbatosh drejt ligjin në këtë rast dhe a mund t’i respektosh siç duhet liritë dhe të drejtat e njeriut?

Moduli 2	Çështjet ligjore²⁴	Orë
-----------------	--------------------------------------	------------

²² Ligji nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjet nr. 9832, datë 12.11.2007 dhe nr. 10 307, datë 22.7.2010.

²³Studimi “Mbi vlerësimin e gjendjes së brendshme të Policisë së Shtetit” faqe 55. Tiranë , nëntor 2013.

²⁴Moduli 2:“Çështjet ligjore”. Program shkollimi për “Nivelin e Parë Drejtues” për gradën nënkomisar. Miratuar me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 1137 datë 9.12.2008. Burim i cituar.

Mësimi 23	Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë	2
Mësimi 24/A	Njohuri mbi legjislacionin penal	4
Mësimi 24/B	Njohuri mbi legjislacionin procedural penal	4
Mësimi 25	Ligji Nr. 9749, date 4.6.2007 “Mbi Policinë e Shtetit” dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.	6
Gjithsej orë moduli		16

Në fakt, 8 orët e planifikuara në programin e shkollimit të nënkomisarëve për legjislacionin penal dhe procedural penal, ndoshta do të ishin të mjaftueshme për një rifreskim njohurish nëse kandidatët për nënkomisar do të kishin kryer të paktën një master profesional në të drejtën penale, pas përfundimit të arsimit të lartë juridik. Ndërkohë, në analizë krahasuese rezulton se në fillimet e arsimit të lartë policor, në vitin 1972, nga 868 orë mësimore që zinte programi për “Çështjet ligjore” në tërësi, programet mësimore për lëndët “E Drejtë Penale” dhe “Procedurë Penale”, përfshinin gjithsej 259 orë mësimore, kur vetë programi i Fakultetit Juridik në Universitetin e Tiranës për këto lëndë ishte gjithsej 302 orë mësimore²⁵.

3.2. Përgatitja e nënkomisarëve të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të punuar me rrjetin sekret informativ dhe në përgjithësi me veprimtarinë informativo-gjurmuese

Nëse i referohemi përsëri programit për nivelin e shkollimit Nënkomisar do të shohim se për aftësimin e nënkomisarëve të rinj në punën me informacionin dhe rrjetin sekret informativ nuk ka asnjë modul të veçantë. Këto njohuri ishin planifikuar të merreshin me dy tema mësimore, me gjithsej 16 orë mësimore, në përbërje të Modulit 6 “Njohuri për menaxhimin e hetimit të krimit”.

Por, a mund të zhvillosh një policim proaktiv dhe të mbështetur në inteligjencë me 16 orë mësimore përgatitje në këtë fushë? Ndërkohë, në analizë krahasuese rezulton se në fillimet e arsimit të lartë policor, në vitin 1972 njohuritë në këtë fushë zinin 594 orë në programin mësimor²⁶dhe zhvilloheshin në lëndë të veçanta dhe me shtrirje vjetore.²⁷

²⁵ Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Kolegjiumi i MPB për Shkollën e Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme. “Pasqyrë Krahasuese e Planeve Mësimore” ku krahasohen programet e Shkollës së Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme me Universitetin e Tiranës dhe Shkollën e Bashkuar të Oficerëve. Dosja Nr. 665, Viti 1976, faqe 67-68. Burim i cituar.

²⁶ Po aty.

²⁷ Xhavit Shala, *Mbi vlerësimin e performancës strategjike të punës së strukturave të hetimit dhe parandalimit të krimeve me informatorët dhe rrjetin sekret informativ*, faqe 73. Tiranë: korrik 2014.

Moduli 6	Njohuri për menaxhimin e hetimit të krimit ²⁸	Orë
Mësimi 36	Njohuri mbi menaxhimin e burimeve të informacionit policor.	8
Mësimi 37	Njohuri mbi menaxhimin dhe analizën e informacionit kriminal	8
Gjithsej		16

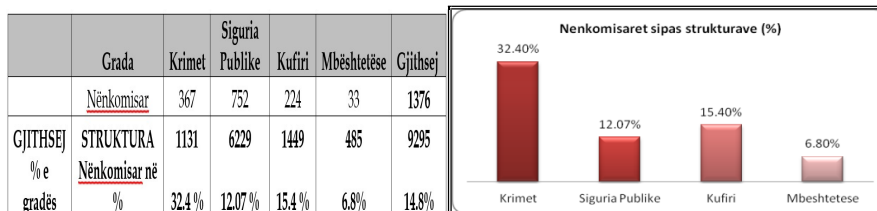
Mangësitë në formimin e specialistëve mbi rolin e posaçëm që luajnë informatorët dhe rrjeti sekret informativ në veprimtarinë informativo-gjurmuese të strukturave të hetimit dhe parandalimit të krimit në luftën për zbulimin, parandalimin dhe goditjen me efikasitet të veprimtarisë kriminale ka bërë që nga viti në vit të vijë në ulje vëllimi i informacioneve të përfituara nga rrjeti i fshehtë informativ dhe gradualisht, pavarësisht akteve normative të miratuara, të krijohet dhe legalizohet mendimi i gabuar se të pasurit informatorë dhe puna me ta është tashmë një çështje dëshire. Me këtë nivel programi profesional për përgatitjen e nënkomisarëve të policisë është e vështirë ta besosh se po përgatit oficerë të policisë gjyqësore të aftë që të zhvillojnë hetime të thelluara e zbatojnë liritë dhe të drejtat e njeriut, si dhe të zhvillojnë një policim proaktiv e të mbështetur në inteligjencë.

Pra, nga gjetjet e mësipërme konkludojmë se sistemi arsimor i përzgjedhur për ecurinë në karrierë dhe programi i shkollimit të punonjësve të policisë për gradën e nënkomisarit nuk siguronin përgatitjen e nënkomisarëve të rinj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme si oficerë të policisë gjyqësore si dhe me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për veprimtarinë informative gjurmuese dhe për të punuar dhe me rrjetin sekret informativ.

Por, cilat nga strukturat e policisë janë prekur më shumë nga “kriza e nënkomisarëve”? Këtë përgjigje mund ta gjejmë duke analizuar raportin që zë grada e nënkomisarit me totalin e gradave të tjera, sipas strukturave kryesore policore. Pra, duke përcaktuar se cila strukturë policore ka pasur më shumë nevojë për punonjës policie të gradës nënkomisar? Raporti që zë grada e nënkomisarit me totalin e gradave të tjera, sipas strukturave kryesore policore paraqitet në tabelën dhe grafikun në vijim.

Paraqitja tabelore dhe grafike:

²⁸Moduli 6: “Njohuri për menaxhimin e hetimit të krimit”. Program shkollimi për “Nivelin e Parë Drejtues” për gradën Nënkomisar. Miratuar me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 1137 datë 9.12.2008. Burim i cituar

Nga analiza e të dhënave statistikore (tabelore dhe grafike) rezulton se grada e nënkomisarit zë përqindjen më të lartë në strukturën e Krimeve të Rënda dhe krimin të organizuar, pothuajse sa 2-5 herë më shumë se në strukturat e tjera.

Nga kjo analizë mund të konkludojmë se pasojat e mangësive në ecurinë në karrierë për gradën e nënkomisarit janë ndjerë më shumë në strukturat e hetimit të krimeve.

Prandaj, që pas përmbylljes së procesit të parë të shkollimeve për nivel dhe trajnimeve për ngritjen në gradë në Korrik të vitit 2009 ishte konkluduar se “për zhvillimin e karrierës është e nevojshme të shihet mundësia e një ndërthurje mes shkollimit policor, arsimimit të përgjithshëm dhe ecurisë në karrierë. Kjo të paktën në nivelin e parë të drejtimit”²⁹, gjë që nuk mor në konsideratë për shumë vite.

Në përfundim të çështjes, pasi studiuam, analizuam dhe vlerësuam gjetjet lidhur me ndikimin e sistemit arsimor të përzgjedhur në plotësimin e nevojave sasiore e cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë që të zotërojnë aftësitë për t’u përballur me kërcënimet bashkëkohore të sigurisë arrijmë në përfundimin se sistemi arsimor i përzgjedhur për ecurinë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, nga niveli bazë për në nivelin e parë të drejtimit, si dhe keqmenaxhimi i këtij procesi, kanë penguar plotësimin e nevojave sasiore dhe cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisar, që të zotërojnë aftësitë parësore të kërkuara për të qenë të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës, proces i cili ka cenuar më shumë strukturat e hetimit të krimeve.

4. Identifikimi i problematikave që lidhen me nevojën për krijimin dhe konsolidimin e një sistemi arsimor policor bashkëkohor në mbështetje të zhvillimit profesional dhe të karrierës

Siç e provuam gjatën këtij punimi, shkollimi bazë policor, si pjesë e këtij procesi reformimi, ka luajtur një rol të rëndësishëm për përgatitjen e një shërbimi policor drejt standardeve euroatlantike. Kjo është një arritje e madhe për organizatën tonë policore. Gjatë këtij punimi

²⁹Analiza e zhvillimit dhe përmbylljes së procesit të shkollimeve për nivel dhe trajnimeve për ngritjen në gradë. Drejtuar z. Ahmet Haxhia, Zëvendësdirëtor i Përgjithshëm i Policisë Shtetit për Departamentin e Trajnimit Policor. Pika 3 “Nxjerrja e konkluzioneve dhe përcaktimi i detyrave për të ardhmen”, Tiranë 14 korrik 2009.

ne provuam gjithashtu se sistemi i përzgjedhur për ecurinë në karrierë për gradën e nënkomisarit, të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, ka penguar plotësimin e nevojave sasiore e cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë që të zotërojnë aftësitë parësore të kërkuara dhe të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës. Këtu kanë ndikuar disa faktorë ku ndër më mund të përmendim si në vijim.

4.1 Keqmenaxhimi i implementimit të Programit për Shkollimin në Nivelin e Parë Drejtues, i sistemit arsimor të zgjedhur

Siç e theksuam kursi 6 javor për nënkomisarët nuk përmbushte asnjë nga parametrat e shkollimit të përcaktuara në ligjin “Për arsimin e lartë”³⁰. Kalimi nga një nivel më i ulët në atë më të lartë është realizuar në kundërshtim me ligjin me kurse trajnimi e jo shkollim të detyrueshëm³¹. Këtu qëndron dhe keqmenaxhimi i implementimit të sistemit arsimor të përzgjedhur. I ashtuquajtur shkollim synonte marrjen e gradës dhe jo të profesionit. Edhe nga vetë pjesëmarrësit në kurset e shkollim-trajnimit për gradë, kohëzgjatja e kurseve përgjithësisht është vlerësuar e pamjaftueshme.³² Në të vërtetë dhe në vitet e para kur Shqipëria sapo kishte dalë nga lufta, kurset për përgatitjen e oficerëve zgjasnin shumë më tepër³³.

---

³⁰ Ligji nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjet nr. 9832, datë 12.11.2007 dhe nr. 10 307, datë 22.7.2010.

³¹ Studimi “Mbi vlerësimin e gjendjes së brendshme të Policisë së Shtetit” faqe 55. Tiranë, nëntor 2013.

³² Konkluzione të Workshopit të zhvilluar në QFP më datë 14 korrik 2009 në përmblyllje të procesit të parë të shkollimeve për nivel dhe trajnimeve për ngritjen në gradë.

³³ Pas çlirimit të vendit, në Shtator 1946 u hap Shkolla e Policisë në Tiranë me një sistem kursesh me kohëzgjatje deri në 6 muaj për oficerë. Në Janar 1948 shkolla merr formë më të plotë me hapjen e kurseve 4 mujore për oficerë, nënoficerë dhe policë. Në vitin 1951 u hap Kursi i Parë 1 vjeçar i Policisë për oficerë dhe nënoficerë. Këto kurse vazhduan deri në vitin 1953. Akademia e Policisë Shqipëri-Guidë. Tiranë 2002. Faqe 13-14.

4.2 Mangësitë në planifikimin dhe menaxhimin e burimeve njerëzore gjatë implementimit të reformës në sistemin arsimor policor të përzgjedhur

Nuk ishte planifikuar që në fillim një zgjidhje për vakuumin që do të krijohej, të paktën për gradën e nënkomisarit, pra për nivelin e specialistit të policisë, fillimi i implementimit të reformës së planifikuar në sistemin arsimor policor. Në bazë të Ligji Nr. 9749, datë 4.6.2007, “Për Policinë e Shtetit”³⁴, punonjësit të policisë i cili kryente shkollimin bazë policor i lind e drejta të aplikojë për të konkurruar për nënkomisar pas 7 vjetësh në fund të vitit 2013³⁵. Pra, në Policinë e Shtetit, që në fillim të implementimit të reformës në sistemin arsimor policor nuk ishte marrë parasysh dhe nuk ishte bërë planifikimi se, për 7 vjet strukturat e Policisë së Shtetit nuk do të “furnizoheshin” me punonjës policie të gradës nënkomisar, nga punonjësit e policisë që mbaronin shkollimin bazë policor.

4.3 Keqmenaxhimi dhe mbyllja e Akademisë së Policisë si institucion i arsimit të lartë policor

Efektet e vakuimit në përgatitjen e nënkomisarëve nuk do të ishin ndjerë nëse, paralelisht me shkollimin bazë policor të vazhdonte normalisht dhe Akademia e Policisë³⁶, si shkollë e lartë që përgatiste punonjës policie të gradës nënkomisar, punonjës të cilët mund të vinin nga shkollimi bazë policor. Vazhdimi i Akademisë së Policisë do ta zbuste si nga ana sasiore, ashtu dhe nga ana cilësore “krizën” e nënkomisarëve në Policinë e Shtetit. Sistemi i Trajnimit në Policinë e Shtetit si dhe kurrikulat për zhvillimin e tij janë huazuar si model nga Kosova e janë përshtatur për Shqipërinë. Në projekt- strategjinë “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar” të përgatitur në vitin 2007 bashkërisht nga Akademia e Policisë dhe përfaqësuesit e misioneve ICITAP dhe PAMECA, dokument i propozuar Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, parashikohej vazhdimi i Akademisë së Policisë me misionin që “...të menaxhojë zhvillimin dhe zbatimin e trajnimit bazë, trajnimit të specializuar/avancuar dhe të Programeve Trajnuese për Rritje në Gradë dhe Përgjegjësi”³⁷.

---

³⁴ Ligji Nr. 9749, datë 4.6.2007, “Për Policinë e Shtetit”, Neni 41, pika 5

³⁵ për të konkurruar në procesin e përzgjedhjes për ecuri në karrierë (ngritje në gradë), pas plotësimit të kohës së qëndrimit në gradë, e cila ishte nga “nëninspektor” në “inspektor” 2 vjet; nga “Inspektor” në “Kryeinspektor” 2 vjet dhe nga “Kryeinspektor” në “Nënkomisar” 2 vjet. Nëse kësaj i shtojmë dhe 1 vit shkollimin bazë policor (kursi teorik dhe trajnimi në terren) i bie që kursantët e parë të shkollimit bazë policor që startoi në fund të vitit 2006 iu lind e drejta të konkurrojnë për nënkomisar pas 7 vjetësh në fund të vitit 2013

³⁶ Akademia e Policisë u mbyll me Vendim të Këshillit të Ministrave Nr. 135 datë 11.2.2009

³⁷ Projekt-draft “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar”, faqe 4. Burim i cituar.

Pavarësisht projekt strategjisë së mësipërme, propozim i përbashkët i Akademisë së Policisë dhe misionëve ICITAP dhe PAMECA, Akademia e Policisë u suprimua edhe formalisht³⁸ me një vendim qeverie në vitin 2009³⁹ dhe u zëvendësua me një strukturë administrative në qendër, të quajtur Departamenti për Trajnimet të cilit, në kundërshtim dhe me ligjin “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”⁴⁰, iu dhanë edhe kompetenca të një institucioni arsimor. Në vitin 2011, ndonëse urdhri i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit ishte për hartimin e Strategjisë Afatgjatë të Sistemit Arsimor në Policinë e Shtetit⁴¹, u hartua Strategjia “Për trajnimet në Policinë e Shtetit për vitet 2011-2016”, në të cilën nuk përmendet në asnjë rast modeli i sistemi arsimor që do të ndiqej. Edhe në dokumentin “Për sistemin e arsimit në Policinë e Shtetit”, si pjesë e paketës që shoqëron strategjinë e mësipërme⁴², përveçse në titullin e dokumentit, nuk përmendet në asnjë rast dhe nuk shkruhet asgjë për sistemin arsimor policor dhe programet për arsimimin, por vetëm për trajnimet. Por arsimimi⁴³ dhe trajnimi⁴⁴, janë dy procese që nuk zëvendësojnë, por plotësojnë⁴⁵ njëri tjetrin.

---

³⁸ Pranimet e reja në Akademinë e Policisë, në sistemin me shkëputje nga puna, realisht ishin pezulluar që në vitin 2005, me një urdhër verbal të ministrit të brendshëm të asaj kohe, Igli Toska.

³⁹ Akademia e Policisë u mbyll me VKM nr. 135, datë 11.2.2009 “Për mbylljen e Akademisë së Policisë “Arben Zylyftari” dhe riorganizimin e arsimit policor si pjesë përbërëse e Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit”

⁴⁰ Ligji nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar me ligjet nr. 9832, datë 12.11.2007 dhe nr. 10 307, datë 22.7.2010.

⁴¹ Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 1720, datë 05.01.2011 “Për përgatitjen e strategjisë afatgjatë të sistemit arsimor në Policinë e Shtetit” dhe Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 83, datë 24. 01. 2011 “Për ngritjen dhe funksionimin e Grupit të Punës për përgatitjen e strategjisë afatgjatë të sistemit arsimor në Policinë e Shtetit”. Burim i cituar.

⁴² Memo e përgatitur për Drejtorin e Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nga Zëvendës Drejtori i Përgjithshëm, Ahmet Haxhia më datë 7.3.2011.

⁴³ Gabriele Bammer, *The role of higher education*, “Dealing with Uncertainties in Policing Serious Crime” p.156, ANU (The Australian National University: Three underlying tenets, as defined in the Oxford English Dictionary (2000) are: critical thinking—analytical evaluations, being diagnostic and discriminating, fastidious, perceptive and precise. Making judgments using intelligent thought, assessment, opinion and rational reasoning analysis—to investigate or interpret research—systematic investigation to establish facts or collect information on a subject, to analyse and examine. Burim i cituar

⁴⁴ Merriam Webster - An Encyclopedia Britannica Company, Training: Action of teaching a person or animal a particular skill or type of behaviour; a process by which someone is taught the skills that are needed for an art profession or job. Burim i cituar

⁴⁵ Tracey Green and Greg Linsdell “*Higher Education in Policing*”: The contemporary investigation of serious crime needs a collaborative approach to both training and education with practitioners and researchers providing new approaches and innovative solutions to what are very difficult and complex problems, namely the investigation of serious crime in uncertain times. Edited by Gabriele Bammer *The role of higher education*, “Dealing with Uncertainties in Policing Serious Crime” ANU (The Australian National University, ANU Press Library). Burim i cituar.

Është interesant fakti se, ndërsa në Shqipëri, Policia e Shtetit në vitin 2011, modelin e trajnimeve të huazuar nga Kosova, e përfshin në strategjinë e saj afatgjatë, duke hequr përfundimisht dorë nga sistemi i arsimit të lartë policor, Kosova, e cila e kishte implementuar me sukses këtë sistem trajnimi në Shërbimin e saj Policor, po në vitin 2011, me asistencën dhe të misioneve ICITAP dhe OSBE, e sheh të domosdoshme dhe themelon Akademinë e Kosovës “Për Siguri Publike”⁴⁶, si institucion përgjegjës për ofrimin e trajnimeve dhe arsimit të lartë, zbatimin e politikave dhe strategjive të trajnimit, arsimit të lartë si dhe zhvillimin e kapaciteteve në fushën e sigurisë publike. Kjo hedh poshtë çdo pretendim të papërgjegjshëm se mbyllja e Akademisë së Policisë dhe heqja dorë nga sistemi i arsimit të lartë policor u bë nën tryshinë e misioneve partnere që asistojnë Policinë e Shtetit. Misionet partnere, lidhur me sistemin arsimor policor, nuk mund të kishin një standard për Kosovën e një tjetër për Shqipërinë.

Për arsye të mos ngritjes së sistemit të shkollimit për nivelin e parë të drejtimit, ka ndodhur bllokimi i procesit të promovimit të kryeinspektorëve për nënkomisarë, gjë që ka krijuar vakum të theksuar të specialistëve në strukturat operacionale të punonjësve me këtë gradë në strukturat e hetimit e parandalimit të krimit dhe sigurisë publike⁴⁷.

“Kriza” për nënkomisar nuk do të ishte ndjerë nëse paralelisht me shkollimin bazë policor të vazhdonte normalisht dhe Akademia e Policisë, e ristrukturuar si shkollë e lartë që përgatiste punonjës policie të gradës nënkomisar, punonjës të cilët vinin nga shkollimi bazë policor si dhe të merrej edhe me shkollim-trajnimin dhe të niveleve të tjera. Në këtë rast, në këtë Akademi, nuk do të kishte ndërprerje, si më parë mes nivelit të policit dhe oficerit të policisë, por vazhdimësi në ecurinë në karrierë dhe përgatitjen e punonjësve të policisë nga niveli bazë në nivelin e parë dhe nivelet e tjera të drejtimit. Kjo gjithashtu do të ishte në përputhje me Ligjin e Policisë së Shtetit Nr. 9749, datë 04.06. 2007, i cili kishte sanksionuar vazhdimësinë në karrierë nga roli bazë deri tek roli drejtues. Menaxhimi i Akademisë së ristrukturuar të Policisë do të plotësonte dhe misionin për zhvillimin e drejtuesve të ardhshëm të organizatës policore si dhe trajnimin e punonjësve të policisë sipas gradave dhe niveleve. Vazhdimi i funksionimit të Akademisë së Policisë të ristrukturuar, do të ishte gjithashtu dhe një vazhdim i traditës më të mirë të arsimit të lartë policor në Shqipëri, i cili filloi në vitin 1971 si pjesë e rëndësishme e zhvillimit të karrierës në polici në 37 nga 70 vitet e Shtetit Shqiptar të pas Luftës së II Botërore dhe në 18 nga 24 vitet e Shtetit Shqiptar të pas Luftës së Ftohtë. Në të dy draft dokumentet bazë të hartuara për t’i paraprirë në atë kohë

---

⁴⁶Akademia e Kosovës Për Siguri Publike, themelohet me *Ligjin Nr. 04/L-053, datë 21 tetor 2011*. Shpallur me dekretin Nr. DL-045-2011, datë 15.11.2011 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Atifete Jahjaga

⁴⁷ Studimi “Mbi vlerësimin e gjendjes së brendshme të Policisë së Shtetit” faqe 55. Tiranë, Nëntor 2013. Burim i cituar.

reformimit të sistemit arsimor dhe konkretisht në “Politikat Bazë Orientuese për Zhvillimin e Sistemit të Trajnimit në Policinë e Shtetit” dhe projekt-draft “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar”, ishte parashikuar akreditimi i trajnimeve dhe mundësia për ta pajisur personelin e policisë me një diplomë të nivelit universitar. Por, pavarësisht parashikimit në dy dokumentet e mësipërm, në të dy dokumentet e miratuara si udhërrëfyes për arsimin policor në të ardhmen, në Strategjinë “Për trajnimet në Policinë e Shtetit për vitet 2011-2016” dhe dokumentin “Për sistemin e arsimit në Policinë e Shtetit”, si pjesë e paketës që shoqëron këtë strategji, nuk parashikohet fare akreditimi i trajnimeve, duke e lënë kështu sistemin arsimor policor jashtë standardeve dhe kornizave ligjore të kohës. Themelimi i Akademisë së Sigurisë në vitin 2015 dhe konceptimi i saj strukturor, infrastrukturor e në kurrikula si institucion i arsimit të lartë publik, me programe ku ndërthuren arsimimi bazë policor, arsimimi i lartë në të tre ciklet sipas Kartës së Bolonjës si dhe trajnimet e kualifikimet profesionale, shënojnë një moment të rëndësishëm kthese për Policinë e Shtetit, për fillimin e eliminimit të pasojave në fushën e arsimit, sidomos të nënkomisarëve të policisë, edukimit profesional policor e ecurisë në karrierë, të shkaktuara nga mbyllja e Akademisë së Policisë si dhe për përgatitjen e tyre për përballimin e sfidave bashkëkohore të sigurisë.

5. Përfundime

Pasi studiuam dhe analizuam, për një periudhë thuhetse 10 vjeçare (2006-2015), procesin e ecurisë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë kryer shkollimin bazë policor, menaxhimin e këtij procesi si dhe rolin e sistemit arsimor të përzgjedhur në plotësimin e nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisarë të aftë për përmbushjen e detyrave dhe të përgjegjësive të organizatës në përballimin e sfidave bashkëkohore të sigurisë, mbështetur në hulumtime, analiza e sinteza, arrijmë në përfundimin se:

- Shkollimi bazë policor ka luajtur një rol të rëndësishëm për përgatitjen e një shërbimi policor shqiptar drejt standardeve euroatlantike. Kjo është një arritje e madhe për organizatën tonë policore dhe kjo falë dhe mbështetjes nga partnerët tanë euroatlantik e, në mënyrë të veçantë, monitorimit të këtij shkollimi nga misioni amerikan ICITAP. Ky impakt pozitiv më shumë është ndjerë në strukturën e Sigurisë Publike dhe Parandalimit të Krimit dhe më pak në strukturën e Krimeve të Rënda dhe Krimit të Organizuar.
- Sistemit arsimor i përzgjedhur për ecurinë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, nga niveli bazë për në nivelin e parë të drejtimi, si dhe keqmenaxhimi i këtij procesi, kanë penguar plotësimin e nevojave sasiore dhe cilësore të

Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisar, që të zotërojnë aftësitë parësore të kërkuara për të qenë të aftë për të përmbushur përgjegjësitë e vendit të punës, proces i cili ka cenuar më shumë strukturat e hetimit të krimeve.

- Fillimi i reformimit të plotë të sistemit arsimor policor dhe themelimi i Akademisë së Sigurisë, konceptimi i saj si institucion i arsimit të lartë publik, me programe ku ndërthuren arsimimi bazë policor, arsimimi i lartë në të tre ciklet sipas Kartës së Bolonjës si dhe trajnimet e kualifikimet profesionale, shënojnë një moment të rëndësishëm kthese për Policinë e Shtetit, për fillimin e eliminimit të pasojave në fushën e arsimimit, sidomos të nënkomisarëve të policisë, edukimit profesional policor e ecurinë e tyre në karrierë, për t'i bërë ata më të aftë për t'u përballur me sfidat bashkëkohore të sigurisë.

6. Rekomandimet dhe politikat

Sa më sipër do të ishte e rekomandueshme:

- Hartimi i një strategjie “Për zhvillimin dhe konsolidimin e sistemit arsimor policor dhe menaxhimin procesit të zhvillimit të karrierës në Policinë e Shtetit për vitet 2016-2020” si dhe e Planit Veprimit në zbatim të saj.

- Hartimi i strategjisë “Për zhvillimin dhe konsolidimin e Akademisë së Sigurisë për vitet 2016-2020” si dhe e Planit të Veprimit në zbatim të saj, si një dokument që synon të mbështesë rrugëtimin e Akademisë së Sigurisë drejt një akademie moderne dhe të zhvilluar për të trajnuar dhe arsimuar punonjësit e Policisë së Shtetit dhe jo vetëm ata.

- Konsolidimi i kapaciteteve ekzistuese dhe zhvillimi i kapaciteteve të reja në Kolegjin Policor, për të mësuar dhe edukuar në mënyrë të organizuar punonjësit e rinj të policisë me njohuritë bazë policore.

- Ndërprerja e çdo lloj mundësie për të marrë gradën e nënkomisarit në rrugë të tjera përveçse duke përfunduar ciklin e plotë të studimeve bachelor në Akademinë e Sigurisë.

- Menaxhimin e punës për eliminimin sa më parë të pasojave të ardhura nga mbyllja e Akademisë së Policisë dhe vlerësimi i mundësisë për kalimin në një proces të plotë shkollimi në Akademinë e Sigurisë, pa shpëputje nga puna, të punonjësve të Policisë së Shtetit të cilët gjatë kësaj periudhe janë certifikuar nënkomisar.

Referencat

Ligje dhe VKM:

1. Ligji nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjet nr. 9832, datë 12.11.2007 dhe nr. 10 307, datë 22.7.2010.
2. Ligji Nr. 9749, datë 4.6.2007, “Për Policin e Shtetit”.
3. Ligji Nr. 108/2014 , datë 31.7.2014 “Për Policinë e Shtetit”,
4. Ligjin Nr. 04/L-053, datë 21 tetor 2011 “Për krijimin e Akademisë së Kosovës “Për Siguri Publike”.
5. Vendim i Këshillit të Ministrave Nr. 281, datë 2.6.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Policisë”.
6. VKM nr. 135, datë 11.2.2009 “Për mbylljen e Akademisë së Policisë “Arben Zylyftari” dhe riorganizimin e arsimit policor si pjesë përbërëse e Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit”.
7. VKM Nr.185 datë 25.2.2015 “Për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Sigurisë”.

Dokumente arkivore

8. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. ”Kolegjiumi i MPB për Shkollën e Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme. Pasqyrë Krahasuese e Planeve Mësimore”, Dosja Nr. 665,Viti 1976, faqe 67-68.
9. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Shkresë e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë Punëve të Brendshme Nr. 416/1, datë 16 tetor 1947, drejtuar Drejtorisë Punëve të Brendshme Korçë, Seksionit të Policisë. Dosje 11/1947.
10. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Shkresë e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë Punëve të Brendshme Nr. 961/1, datë 4 tetor 1945 “Mbi Kursin e Policisë”. Dosje 2/48. faqe 1-7;
11. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Qarkore e Drejtorisë së Policisë së Ministrisë së Punëve të Brendshme Nr. 961/3, datë 3.10.1945, drejtuar Komitetit Ekzekutiv të Prefekturës Shkodër “Për organizimin e një kursi policie 20 ditor”. Dosje 2/48. faqe 1-7;
12. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. Qarkore e Drejtorisë së Policisë Nr. 1248 datë 10.04.1946. Dosje 5/48. faqe 1-3.
13. Arkivi i Sistemit të Ministrisë Punëve të Brendshme. VKM nr. 184 datë 20.12.1971 “Mbi organizimin e Shkollës së Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme. Dosje 12,Viti 1972, faqe 22-23.
14. Arkivi i Ministrisë së Brendshme. Vendim i Këshillit të Ministrave Nr. 339 datë 2.9.1991, “Mbi ristrukturimin e Shkollës së Lartë të Ministrisë Punëve të Brendshme

dhe krijimin e Institutit të Lartë të Rendit” Fondi: Drejtoria e Përgjithshme e Policisë, Nr. 145, Dosje Nr. 40, Viti 1991, faqe 3-5.

Dokumente nga Arkivi në Veprim i Drejtorisë së Policisë së Shtetit

15. Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 1720, datë 05.01.2011 “Për përgatitjen e strategjisë afatgjatë të sistemit arsimor në Policinë e Shtetit”,
16. Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 83, datë 24. 01. 2011 “ Për ngritjen dhe funksionimin e Grupit të Punës për përgatitjen e strategjisë afatgjatë të sistemit arsimor në Policinë e Shtetit”.
17. Memo e përgatitur për Drejtorin e Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nga Zëvendës drejtori i Përgjithshëm Ahmet Haxhia me datë 7.3.2011 “Për rishikimin e dokumentacionit të hartuar në zbatim të Urdhrit të Drejtorit të Përgjithshëm Nr. 1720/1 datë 05.01.2011 “Për përgatitjen e strategjisë afatgjatë të sistemit arsimor në Policinë e Shtetit”.
18. Rregullore për Trajnimet në Policinë e Shtetit, miratuar me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 1136, date 9.12. 2008.
19. Drafti i Politikave Bazë Orientuese për Zhvillimin e Sistemit të Trajnimit në Policinë e Shtetit, hartuar nga grupi i punës i përbërë nga drejtues Ilo Kecka-përgjegjës dhe kryekomisarët Lorenc Panganika e Artur Zoto, anëtarë.

Dokumente nga Arkivi në Veprim i Akademisë së Sigurisë

20. Projekt Strategji “Për zhvillimin e afërt dhe perspektiv të sistemit arsimor për Policinë e Shtetit Shqiptar”, përgatitur nga Zoti Jashar Vreka, Drejtor i Akademisë së Policisë, Zoti Tomas Moisselle nga Misioni ICITAP dhe Zoti Antony Finnerty nga Misioni PAMEKA, dërguar me shkresën Nr. 330 datë 6.7.2007 Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Zotit Ahmet Prenci, Zëvendës drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit për Shërbimet Mbështetëse Zoti Arben Doçi si dhe Zëvendës drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit për Trajnimin Policor, Zotit Ahmet Haxhiaj.
21. Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr. 1/211, datë 09/03/2009 për ngritjen në gradën kryeinspektor.
22. Program shkollimi për “Nivelin e Parë Drejtues” për gradën Nënkomisar. Miratuar me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.1137 datë 9.12.2008.
23. Analiza e zhvillimit dhe përmbylljes së procesit të shkollimeve për nivel dhe trajnimeve për ngritjen në gradë. Drejtuar Zotit Ahmet Haxhia, Zëvendës drejtor i Përgjithshëm i Policisë Shtetit për Departamentin e Trajnimit Policor. Pika 3 “Nxjerrja e konkluzioneve dhe përcaktimi i detyrave për te ardhmen”, Tiranë 14 korrik 2009.

24. Strategji “Për Trajnimet në Policinë e Shtetit 2011-2016. Paraqitur për miratim Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit me memon shoqëruese të datës 7.3.2011, të Zotit Ahmet Haxhiaj.

Studime, raporte, analiza, relacione, etj.

25. Joseph Hauer: “Studim mbi Shpërndarjen e Personelit”. Projekti i ICITAP “Mbi Menaxhimin e Burimeve Njerëzore & Përgjegjshmërisë Policore”, Shtator 2006.

26. Raport Studimor “Për vlerësimin e personelit në Policinë e Shtetit”. Punuar nga Arben Gjergji, Luan Dervishi dhe Genc Merepeza. 20 Nëntor 2013

27. Akademia e Policisë, Shqipëri-Guidë. Tiranë 2002.

28. Studimi “Mbi vlerësimin e gjendjes së brendshme të Policisë së Shtetit” Tiranë, Nëntor 2013, Grup autorësh.

29. Dr. Xhavit Shala: Studim “Mbi vlerësimin e performancës strategjike të punës së strukturave të hetimit dhe parandalimit të krimeve me informatorët dhe rrjetin sekret informativ”, Tiranë Korrik 2014.

30. “Raport për mbylljen e punësimit të punonjësve të Policisë së Shtetit 2006-2015”, nxjerrë nga sistemi RMIS, përgatitur për studimin nga kryekomisar Arben Gjergji, datë 15.9.2015

31. “Raport për pranimet e punonjësve të Policisë së shtetit 2016-2015 nxjerrë nga sistemi RMIS, përgatitur për studimin nga kryekomisar Arben Gjergji, datë 18.9.2015

32. Lista e punonjësve të rolit të mesëm dhe të lartë, të larguar në Korrik 2007, përgatitur për studimin nga kryekomisar Arben Gjergji, 16.9.2015.

Monografi

33. Gabriele Bammer, The role of higher education, “Dealing with Uncertainties in Policing Serious Crime” p.156, ANU (The Australian National University).

34. Marriam Webster - An Encyclopedia Britannica Company, Training.

35. Tracey Green and Greg Linsdell “Higher Education in Policing” Edited by Gabriele Bammer The role of higher education, “Dealing with Uncertainties in Policing Serious Crime” ANU (The Australian National University, ANU Press Library.

36. Henri Fayol: "Administration, Industrielle et Générale – Prévoyance, Organisation, Commandement, Coordination, Contrôle". 1916. What is Management? (General and Industrial Management by Henri Fayol, (Constance Storrs, Trans.). London: Pitman and Sons, Ltd., 1949).